

„evropski podunavski komisiji“, ki ima svoj sedež v Sulini, kjer se ladja ustavi, naloži premog, čaka novih potnikov in prelaga blago.

Sulina stoji prav tik izliva Dunava v morje. Mesto ima prebivalcev kakor Idrija na Kranjskem, tvorijo ga pa Rusi, Rumuni in Turki, ki imajo tu dvoje svojih cerkvá, mošeje imenovanih, z vitkimi stolpiči, minareti, iz katerih kliče vsak dan po petkrat turški duhovnik — muecin imenovan — svoje vernike k molitvi. Te mošeje so manjše, nekake „medžije“, t. j. molitvene hiše. Večje mošeje imenujejo „džamije“. Medžij in džamij je n. pr. v Carigradu 895!

V Sulini smo stali celih pet ur, ker smo čakali ladje iz Štambula, kakor imenujejo Carigrad s turškim imenom. Ob sedmih zvečer pa je zapiskala parna brlizga, ladja se je pričela pomikati med ključema, ki štrlita vsak vsaj po tisoč metrov daleč v morje, izprva počasi in potem vedno hitreje. Vozili smo se mimo treh svetilnikov, ki stoje ob vstopu v luko, in že je bilo pod nami mehko vodovje viharnega Črnega morja.

Ladja je plula proti Odesi. Imeli smo noč. In ko vstaja jutranji dan, gledam od daleč kraje, ki so bili opustošeni ob zadnjih homatijah v Odesi . . .

*

Tako sem vam pripovedoval o svoji poti do Rusije. In če ostanete pridni, se oglasim zopet v „Zvončku“ in vam povem, kako se mi je godilo v Rusiji sami — ali pa kaj podobnega. Saj je naše življenje tako lepo — samo da ima človek tudi oči, ki zna z njimi dostojno ceniti in se veseliti prirodnih lepot!

„A jaz je nimam več . . .“

Spisal F. G. Hrastničan.

Tisti dan pred Vsemi svetniki je stopil gospod učitelj resnega obraza v šolsko sobo. Učenci so to takoj zapazili in začudeno so se spogledali. Saj druge dneve je gospod učitelj tako vesel, a danes mu sije žalost s sicer vedno jasnega lica. Po dokončani molitvi pa je stopil tja pred črno šolsko tablo in se nekolikokrat ozrl po učilnici. Učencem pa se je zdel v tem trenutku gospod učitelj še žalostnejši, in sedeli so popolnoma mirni na svojih prostorih ter čakali, kaj jim pač pove preljubljeni gospod učitelj . . .

Tedaj pa izpregovori:

„Ljubi moji otroci! Žalosten, jako žalosten dan za vesoljno človeštvo se bliža. Jutri namreč je dan Vseh svetnikov, dan poln žalosti in toge . . . Marsikdo namreč, ki je morda pred enim letom še gledal v dobrotljivi obraz svojih staršev, znancev ali prijateljev, se čuti jutrišnji dan tako

zapuščenega in samega . . . Sam, popolnoma sam je na svetu božjem, zapuščen od svojih dragih . . . In tedaj pohiti tja na pokopališče, se razjoka na ljubi gomili, in tudi njegovo srce plaka po bridki izgubi . . . Debele solze padajo na hladno zemljo, in goreče molitve plavajo pred prestol Onega, ki mu je vzel nad vse ljubljeno bitje . . .

Da, jutri je dan, ki pokliče tolikim v spomin one srečne dneve, ko jim je še živela zlata mamica; jutri je dan, ki pokliče marsikomu v spomin one ure, ko mu je dobri učitelj dajal nauke za življenje, po katerih se mu je ravnati, da bo živel srečno in zadovoljno; jutri je dan, ko se marsikdo

spominja, kako se je igral z dragimi bratci in setricami, ki jih krije sedaj hladna zemlja. Kdo bi ne žaloval, ko kleči ob gomili svojih staršev, ob gomili drugih svojih znancev in prijateljev?

Le pomislite, otroci moji, kaj bi bilo, ko bi vam hipoma odnesli skrbnega očeta ali dobro mamico tja na samotno pokopališče; pomislite, kako bi vam bilo, ko bi vam položili vaše drage starše v hladno jamo ter jih zasuli s težko, grudasto zemljo! Srce bi vam hotelo počiti. In ko bi prišel dan Vseh svetnikov, bi napravili venec, pohiteli z njim na gomilo in molili . . . A Bog obvaruj, otroci moji, da bi vas zadela taka nesreča, Bog obvaruj vaše starše še mnogo let zdrave in čile.“

Gospod učitelj si je otrl solzo, ki mu je privrela iz oči.

Tedaj pa dvigne tamkaj v prvi klopi mali, vedno bolehni Rudolf svojo tanko ročico v znamenje, da hoče nekaj povedati. — Rudolfa so vsi ljubili. Zaradi velikega siromaštva je zaostal v rasti in je bil bled in upadel kakor mrič . . . Sirotek se je vsem smilil, in gospod učitelj je imel Rudolfa najrajši. Bil je bistre glave kakor malokdo. Na vsako še tako zvito vprašanje je vedel tako primeren odgovor, da so se mu vsi čudili . . .

Tako majhen, pa tako bistroumen! Ko so se učili v šoli, kako so znali Špartanci na vsako vprašanje kratko, a primerno odgovarjati, so se vsi ozrli na Rudolfa in si mislili: „Tudi ta zna tako govoriti kot Špartanci . . .“ Bil je Rudolf najpridnejši in najpazljivejši učenec v razredu in zato je tudi vedno dobro znal.

Tudi danes je ves čas poslušal gospoda učitelja in le tupatam si je otrl solzo, ki mu je pritekla na blede obrazek. Globoko v srce so mu segle besede učiteljeve. Roke je držal lepo na klopi in zrl neprenehoma v njegovo lice. Ko pa je gospod učitelj govoril o starših, ko je blagroval učence, ker imajo še ljube starše, ker imajo še dobro mamico, tedaj dvigne Rudolf tanko, koščeno ročico . . .

„No, Rudolf,“ pravi gospod učitelj, „kaj nam boš pa ti povedal?“ In Rudolf vstane, se upre ob klop in pravi z žalostnim, jokajočim glasom:

„A jaz je nimam več . . .“

In zajokal je na ves glas in z njim so zajokali vsi. Gospod učitelj pa se je spomnil na Rudolfovo uboštvo in tedaj je zaihtel tudi on . . . Stopil je k mizi, uprl glavo ob roko in zrl v knjigo. Debele solze so kapale na neme liste . . .

Ubogí Rudolf! Pred dobrim pol letom mu je živela dobra mamica, a sedaj leži tam na zapuščenem pokopališču . . . Rudolf je bridko čutil izgubo svoje mamice! Prej, ko je še živela, se mu je vendar malo bolje godilo! Sedaj pa, ko nje ni več, sedaj trpi pomanjkanje in glad . . . Tudi gospod učitelj je vedel, kako je na Rudolfovem domu. Oče je bil ubog rudar, in otroci so še vsi nedorasli.

Nihče pa ni ljubil mamice bolj nego Rudolf. Ko mu je umrla, in ko so že zabili rakev, se je sklonil Rudolf nad njo in prosil in klical solznih oči, naj mu ne odneso matere. Kdor je videl ta prizor, temu ne pojde nikoli iz spomina.

Vse to so vedeli učitelj in učenci in zato so tudi zaihteli, ko so slišali Rudolfove obupne besede.

